

slutning, og genopbygning næsten syntes et håbløst foretagende, har området vist sin levedygtighed som storbyens af historien og byudviklingen betingede naturlige kommercielle centrum, og det er næppe et spørgsmål om konservatisme eller pietet, når Altstadt efter en enorm økonomisk indsats atter har indtaget sin førerstilling som centrum for byens økonomiske liv, men om naturlige, geografiske årsager, hvoraf de samfærdselsgeografiske synes at have mest vægt. I andre bidrag behandles storbyen Kölns vækst og omklamring af sine nabobyer, og man støder her på det velkendte forhold, at omegnsbyernes selvstændighedstrang vokser proportionalt med deres af centrumbyen betingede vækst. Tilsidst følger en række større bidrag til Kölnerbugtens og Rhinlandenes geografi, bl. a. om den unge vulkanisme i Eifel (10–12.000 år gammel), om de yngre Rhinterrasser, og de plantegeografiske regioner langs Nedre Rhin har fået et betydningsfuldt bidrag af Mathias Schwickerat. Endelig sluttet der af med et bidrag af S. Schneider om brunkulsfeltet v. f. Köln, hvortil der knytter sig store, økonomiske interesser, ikke blot af industrielle grunde, men også fordi brunkulsgravningen berører vigtige interesser såvel af landbrugs-mæssig art som med hensyn til storbyens udvikling fremover.

Viggo Hansen.

Max Derruau: Précis de géographie humaine. Armand Colin, Paris 1961. 572 s., over 100 tekstfigurer i illustrationer på plancher. 18,5 × 23,5 cm. NF 54,—.

Dette forsøg på at skrive en moderne kulturgeografi synes at falde godt ind i den store franske geografiske tradition med dens sans for sammenhæng og helhed. I et indledende afsnit gennemgår forf. opfattelserne af kulturgeografiens opgave siden Ratzel og Vidal-Lablache. Han skelner selv mellem økonomisk geografi, som omtrent falder sammen med produktionsgeografi, og på den anden side kulturgeografi (géographie humaine): „Når jeg studerer produktionen af hvede og handelen med den, så skriver jeg økonomisk geografi, og jeg må behandle hektarudbyttet, produktiviteten, dyrkningsmulighederne, for at forklare en produktions fordeling. Hvis jeg studerer hveden som en del af et dyrkningssystem, i dens egenskab af mellemed mellem de interesserede menneskegrupperinger (bondegård, landbrugsregion o. s. v.) og jordbunden, og også som mellemed mellem forskellige menneskegrupper (bondegård, købere, forsendere), så skriver jeg kulturgeografi. Kulturgeografien adskiller ikke produktet fra produktionsmåden og gruppen af producenter; den økonomiske geograf ønsker denne adskillelse for bedre at kunne få fat på sin egentlige genstand.“

Som man allerede vil skønne af sidetallet, rummer bogen et meget stort stof. Af dette kan vi fremhæve befolkningsspørgsmålet og menneskets tilpasning til milieu'et. I forbindelse med det sidste emne går forf. ind på det i fransk geografi kendte begreb „le genre de vie“, som i vore dage må modificeres på grund af de forskellige økonomiske systemers indflydelse på menneskers liv. Landbrugsgeografien ses under mange synsvinkler: studiets metode, traditionens indflydelse, tilpasningen til de store vegetationszoner, koloniserende landbrug, landbrugsbebyggelse o. s. v. Endelig behandles industriens, samfærdselens og byernes geografi samt i ganske korte afsnit politisk geografi og anvendt geografi.

C. G. Feilberg.